

**Augustinianum Systema De Gratia Ab Iniqua Bajani, Et
Janseniani Erroris Insimulatione Vindicatum, Sive
Refutatio Librorum Quorum Titulus Bajanismus, Et
Jansenismus Redivivi In Scriptis PP. FF. ...**

Bellelli, Fulgenzio

Monachii [u.a.], 1749

§. V. Augustinianos scriptores, qui post Constitut. Unigenitus lucubrationes
Theologicas ediderunt, propositiones, de quibus est quæstio, in sensu
charitatis habitualis, aut justificantis accepisse ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83723](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83723)

commonstrata: quia nempe *charitatis* significatio uicinata & obvia, ac praefertim in lingua Gallica, talis est, ut accipiat pro charitate justificante; quia Quesnellus prop. 44. loquitur de amore, quem Deus remuneratur; quia talem amorem necessario praevenerit gratia, & juxta Quesnellum prop. 28. *Prima gratia, quam Deus concedit peccatori, est peccatorum remissio*; atque ob rationes alias complures, quas brevitati consulens praetermitto. Demonstratis tandem praedictis quaestionibus, deducit hoc COROLLARIUM. *Testatissima igitur Quesnellii doctrina est, in omnibus volitionibus, actionibusque peccari, nisi profuant ex amore Dei perfecto, justificante, dominante, & habituali: atque ita redarguitur imprudentissimi novatoris calumnia, conquirentis, se à 40. Galliae Episcopis perperam accusari, quod ad actuum humanorum bonitatem requiratur charitatem justificantem, & habitualement, vel dominantem.* Quid expressius, quid luculentius proferri potest? Quid uberius poterat desiderari ad dignoscendum quo sensu propositiones Baji & Quesnellii ad charitatem spectantes damnatae fuerint? Damnatas fuisse in sensu charitatis justificantis, & habitualis, vel dominantis testatur celeberrimus auctor,

quem nemo sanæ mentis dixerit partibus dogmatistarum additum: testatur Theologus alter, qui edidit librum inscriptum *Veritas & æquitas Constitutionis Unigenitus Theologice demonstrata*: testatur Scriptor alterius probatissimi Opusculi, *Venin des 101. Propositions*: testatur qui in lucem emisit Opusculum alterum, Italo etiam idiomate vulgatum, summisque laudibus celebratum ab auctore Bibliothecæ Jansenistæ, id est, *Les cent & une propositions qualifiées en detail*: testatur liber insignitus eo titulo, *Explications sur la Bulle Unigenitus*, centum Galliarum Episcoporum calculis confirmatus: testatur quadraginta Episcoporum Pastorale documentum. Quis, obsecro, posthac dicturus est, eos, qui ajunt articulum 38. Baji, & 44. Quesnellii proscriptos fuisse in sensu charitatis justificantis, sive, in sensu gratiæ sanctificantis, esse novatores, qui ad eludendas Pontificias Constitutiones, harumque censuras, quarant artes omnes, ac subterfugia? Quisquis id cum Anonymo effutiat, nube testium, qui ante, & post Constitutionem *Unigenitus* floruerunt, jam se manifestæ fallitatis, supinæ ignorantiae, & execrandæ calumniæ convictum esse cognoscet.

§. V.

Augustinianos scriptores, qui post Constitutionem UNIGENITUS lucubrationes Theologicas ediderunt, propositiones, de quibus est quaestio, in sensu charitatis habitualis, aut justificantis accepisse, apertissime demonstratur.

S U M M A R I U M.

1. Judicium Petri Manso
2. Judicium Bernardi Desirant.
3. Item Antonii Rolliers.
4. Emanuelis Cabeliau.

5. Item Aurelii Piette.
6. Nec non Petri Lamberti Le-Drou.
7. Item Leonardi Vanroy.
8. Item Benigni Schrowsky.

Jure itaque Augustiniani Theologi, quorum unanimis sensus est, omnia opera deliberata in Deum finem ultimum saltem *virtualiter* esse referenda, dum sibi Bajani, aut Quesnelliani opponuntur articuli, respondere solent hos sibi perperam obijci; cum proscripti fuerint in eo sensu, quod Bajus & Quesnellus ad opera undique bona necessariam existimaverint charitatem habitualement & justificantem, atque ulterius dogmatizaverint ea, quæ à charitate non derivant, à cupiditate profluere, & ab ista intrinsecus labefactari & corrumpi:

quæ duo quam longissime discrepant à sententia nostratum, qui agnoscunt opera moraliter bona, quoad substantiam, & quoad principium influens, & objectum proximum laudabilia, quamvis talia non sint spectata ultimi finis circumstantia, quam is, qui operatur, praetermittit, ac negligit, adeo, ut omisso ista ac neglectus culpa aliqua sit operantis, sed operi extrinseca duntaxat atque concomitans: quod prolixius tertia hujus operis dissertatione explicabo. Jure, inquam, Augustiniani Theologi id respondent, quando Auctorum, quos laudavi,

testi-

testimoniis, suffragiis & documentis locupletissimis fulciuntur. Nec dum Augustinianos Theologos dixi, intelligi volo aut solum Fulgentium Bellelli, cujus causam actito, aut me, quem nunquam tali, ac propria existimatione persecutus sum, ut honestissimo Theologi nomine meipsum dignum crediderim; sed plurimos, ac ferme universos, ut tertia, quam subijciam, disquisitione commonstrabo. Interim tamen producendi sunt aliqui, ut horum laudato nomine, verbisque exscriptis, videat unusquisque me non propriam ac privatam, sed totius Institutii communemque causam suscipere, nec mihi, homini nullius aut pertenuis famæ, sed Norisio inprimis, cujus in hisce controversiis & verba & sententias accurate exscripsi, & cum Norisio, universo Augustinensium cœtui quanto veterem, tanto atrociorum calumniam impingi.

I.
Præter Norisium
Judicium Petri
Manio.

Præter Norisium, & Fridericum Gvardi, quorum memini §. 2. num. 8. & 9. Petrus Manio Hispanus, Doctor ac Professor Publicus Salmanticensis in Differtat. de Virtutibus Infidel. contra Bajanos quæst. XI. §. 1. ait: Si velis uno verbo comprehendere omnes errores Baji & Quesnellii, observa quod quicquid Theologi docent de libero arbitrio, & de necessitate gratiæ ad merendum de condigno; id ipsum tenent Bajus, & sequaces de libero arbitrio, & de necessitate gratiæ habitualis, & charitatis infusæ ad bene moraliter operandum: & paucis interjectis agens de proposito. Baji 38. ac de propositione Quesnellii 44. observat in utraque sermonem instituti de amore Dei supernaturali, benevolo, & merito-rio de condigno. In Opusculo ejusdem argumenti pro sent. Norisii §. 2. num. 4. objecta sibi met propositione 38. Baji, Omnis amor creaturæ rationalis, &c. Respondet, hoc & reliqua argumenta gratis congeri contra Doctores nostros, & animo tantum impugnandi. Et licet arguens inanes dicat solutiones nostras; nobis videtur inania potius dicenda prætensa absurda; quæ licet contra Bajanos, exigentes charitatem infusam ad omnia opera moraliter bona, legitime deducantur; secus contra Catholicos sententia nostra doctores. Hujus rei rationem hanc reddit, quoniam aliqui ex nostris pro relatione virtutum exigunt tantum charitatem naturalem, ideoque agnoscunt medium inter cupiditatem, & charitatem infusam. Qui vero ex nostris exigunt amorem Dei supernaturalem, non petunt charitatem infusam & R. P. Berii Theol. Tom. IX.

perfectam, sed inchoatam & imperfectam, quæ potest esse in peccatoribus, & re ipsa est, dum se disponunt, juxta Tridentinum, ad obtinendam justificationis gratiam. An admittenda sit charitas naturalis, qua scilicet Deus absque auxilio supernaturali diligatur amore benevolo ac propter se, & an qui charitatem hanc denegant, Bajo aliquatenus subscribant, erit opportuniore loco inquirendum.

Bernardus Desirant, Jansenistarum infectator acerrimus, Romam à Clemente XI. evocatus, sacrarum Scripturarum in Archigymnasio Romano Interpres, studiorumque Collegii Urbaniani de Propaganda Fide Præfectus parte 4. operis inscripti Augustinus vindicatus, ubi pertractat de proposito. 44. Quesnelliana, Ex frequenti (inquit) cum Jansenistis collatione didicimus, quod studiose omittant vocem laudabilis illius charitatis, ne aperiunt quam optent exigere videantur charitatem habituales, quæ vel cum gratia sanctificante à parte rei est eadem juxta Scotistas, vel à gratia sanctificante inseparabilis est juxta Thomistas. Post pauca: Cum autem vocem charitatis in eundem finem impenderit, in propositionibus subsequentibus 46. 47. 48. 50. 53. 54. 55. 56. & 58, mirum videri non debet, quod in hac propositione 44. per amorem Dei, amorem charitatis justificantis intelligat, et si eam non exprimat; agit enim de amore, quem Deus remuneratur. Atqui juxta ipsum Deus non remuneratur opus, nisi quod proficiscitur à charitate hominis justificati, qui alioqui non est capax meriti; aliis ergo verbis charitatem exigit, sicut exegit Bajus (prop. 38.) & illi, quorum propositionem (7.) proscripsit Alexander VIII. Itaque juxta præsentem Quesnellii propositionem, Non sunt nisi duo amores, unde actiones omnes nostræ nascuntur; si proprie loquitur, agit de habitibus: nam volitiones & actiones ex habitibus nascuntur, &c.

Antonius Rolliers Professor Lovaniensis in Opusculo, cui titulus, Reflexiones in propositiones 101. à SS. D. Clemente XI. merito damnatas, cap. 4. in quo pertractat de propositionibus 44. 45. aliisque ad charitatem & cupiditatem spectantibus, inquit: Cum per charitatem intelligat author amorem Dei super omnia & justificantem; falsissima est propositio: certum est enim quod peccator nondum justificatus sæpe faciat actiones Christianas modo Christiano, dum se preparat

D 2

2.
Judicium
Bernardi
Desirant.

Desirant
part. 4. p. 2.
241.

3.
Antonii Rolliers.
Rolliers pag. 27.

ad

ad justificationem, vel ex aliquo in Deum affectu exercet opera, V. G. misericordia. Non uno ex capite pessime ob hanc propositionem culpam sententiam nostram de relatione Scholæ Augustinianæ adversarii, quæ non requirit, ut opus sit undequaque bonum, amorem Dei super omnia, vel justificantem, nec explicitam relationem in Jesum Christum: sed contenta est tenuissimo dilectionis motu, quo etiam deficiente sustinet opera vere manere bona moraliter, laude digna, &c. nempe, ex officio, & quoad operum substantiam. Et infra: Porro per charitatem, ut sæpe monuimus, intelligit auctor amorem in corde regnantem & justificantem.

4.
Emanuelis
Cabeliau
Cabeliau
pag. II.

Emanuel Cabeliau in Thesibus de Religionis propugnatis Lovanii anno 1723. quas exornavit eruditus animadversionibus in propositiones Quesnellianas, demonstrat in his instaurari Bajanismum, atque Intersperso 10. ait: Si quis cupiat genuinas habere sorores; Bajana 27. applicet inter Quesnellianas 38. Bajana 25. applicet 42. Bajana 38. applicet Quesnellianam 44. Bajana 35. & 40. Quesnellianam 45. Bajana 16. Quesnellianam 47. & aperte videbimus quomodo Quesnellus cum Bajo supponat sine gratia sanctificante omne opus in se malum esse, & vitiosum.

5.
Aurelii Piette
Piette

Piette tom. 4.
pag. 100.

Aurelius Piette Studii Theologici Regens in Elucidatione difficiliorum questionum, Tractatu de Charitat. qu. 7. ubi demonstrat non omnem amorem Dei super omnia statuta lege justificare, objectis sibi pluribus Baji articulis, respondet Bajum agnovisse solam charitatem habituales, & justificantem, quod demonstrat damnatarum propositionum collatione. Id cum ego præstiterim §. 4. arbitror nunc esse prætermittendum. Legi potest idem Auctor in Tract. de Actibus Hum. quæst. 1. & in Tract. de Grat. quæst. 8. in Thesibus vero propugnatis Lovanii anno 1719. postquam plura dixit de referendis in Deum operibus deliberatis charitate saltem virtuali, hæc subjicit Reflexione ultima de Quesnellianis articulis: Duo tantum admittunt actionum humanarum principia, videlicet prædominantem charitatem, vel regnantem carnalem cupiditatem: inde ceu puro ex fonte puros effluere actionum rivulos; hinc tanquam ex radice corrupta nonnisi venenosos operum surculos pullulare; & quod consequens est, opera omnia charitatis, & quidem talis charitatis arcu in Deum non directa vi-

tiari, pollui, & coinquinari. Hanc falsitatis columnam evertere voluit Pontifex, quando memoratam propositionem (Quesnellianam 45.) damnavit. Et merito: multa enim in peccatoribus, quorum cor charitatis imperio nondum est subiectum, opera invenias, quæ jure laudes, nulla ratione impuritatis, alteriusve malitiæ insimulare possis. Quod ut manifestius fiat; suppone, quod talis peccator pauperem videat fame jam prope tabescentem, & tantum non emortuum, aliumve contueatur miserum, & ulceribus plenum, tristi spectaculo percellitur & commovetur, exurgitque in eo commiserationis affectus. Bonus profecto, piusque est ille motus: vox est natura, quæ eum interne commovet, hortatur, & instigat, ut laboranti subveniat, & Samaritani amulator factus vinum & oleum saucii plagis infundat. Si intima isti voci aures cordis obstruat, & quam porrigere potest, auxiliarem manum poscanti misero recuset; minus se humanam præstabit: pius autem se & humanum præbebit, si motui isti obsequatur. Actio proinde ex tali affectu promanans, ex parte principii sui vitium non contrahit, imo potius est actus virtutis ab auctore naturæ imperatus. Eadem repetit de Actibus hum. quæst. 2. §. 3. sive Tom. 2. pag. 80. Ita recte, sapienterque nostrates suam à Bajo, & Quesnellio discrepantiam ostendunt: quod alibi fusiori stylo explanabitur.

Petrus Lambertus Le-Drou Episcopus

Porphyniensis non solum in opere Petri Lambertii de Contritione & attritione, edito Ro-

berii, mæ ante Constitutionem Unigenitus, anno scilicet 1707. verum etiam in Confutatione discussionis Theologicæ D. Augustini Michel, quam vulgavit anno 1714. emissâ jam prælaudatâ Constitutione, constantissime asseruit Bajum in propositionibus de charitate agere de charitate habituali. Id vero priori in opere demonstrat primum testimonio Suaresii: deinde ex propositionibus, in quibus assertor docuit dari justificationem, atque adeo infusionem gratiæ & charitatis habitualis, absque remissione peccatorum; tum ex vulgari charitatis significatione, qua juxta Scholarum consuetudinem intelligitur vel habitus, vel actus à Spiritu Sancto inhabitante productus: item ex quo Bajus loquatur de ea charitate, quæ est plenitudo legis, propositione 32. doceatque Bellarminus lib. 2. de Pœnitentia cap. 13. neminem recte vivere, neque legem implere, nisi justificatum. Quæ, aliæque plura in præcita-

6.

Le Drou diff.
4. cap. 1. pag.
360.

Confut. Di-
scuss. Theol.
pag. 452.

to Opere legi possunt. In altero au-
tem, sive in Confutatione discussionis
Theologicæ, cap. 17. repetit locutum
Bajum de charitate habituali, vel actuali
ei conjuncta, ac ulterius existimasse vir-
tutum officia, dum non referuntur in Dei
gloriam, esse peccata, oriri a cupiditate,
atque inde corrumpi, propterea quod in
ejus sententia præcepta, ne quidem quoad
substantiam, sine charitate servari queant.
Animadvertit subinde sententiam Lovanien-
sium (quam à nostratium compluri-
bus propugnari non diffiteor) à Baji do-
ctrina toto cælo distare, quod illi ita
exigant relationem in Deum per chari-
tatem imperfectam, & sumptam pro cas-
ta seu benevola Dei dilectione, ut ea præ-
termissa nihilominus admittant opera mor-
aliter bona, officia bona, opera honesta
& virtuosa; doceantque tunc non peccari
peccato operis, sed omissionis seu præter-
missionis in Deum relationis, ita quidem ut
omissio & defectus relationis non macu-
let ipsum opus, sed duntaxat operan-
tem; qui tunc bonum male facit, ut lo-
quitur Sanctus Augustinus lib. 4. contra
Julian. cap. 3. & (ut docet S. Thomas
1. 2. qu. 1000. art. 10. ad 2. ac in Corp.)
implet præceptum, atque adeo præbet
veram obedientiam legi, quoad substan-
tiam operis à lege præcepti, solumque
deficit in eo adimplendo quoad modum.
Narrat ibidem, quomodo Lovanien-
sium sententia anno 1677. à Sacra Facultatis
Theologicæ Deputatis hac ratione, &
exhibito scripto explicata, à supremæ
Inquisitionis Senatu, à quo ut discute-
retur prædicta Facultas Lovanien-
sis enixe postulaverat, absque censura ulla di-
missa fuerit. At de hac re iterum.
Nunc enim tantum inquirimus Bajanum
sensum: de quo mentem Porphyriensis
Episcopi satis, superque manifestam ex-
istimo.

7.
Leonardi
Vanroy.
Vanroy, Som-
a pag. 158.

Leonardus Vanroy in Universitate
Lovanien-
si Sacrae Theologiae Professor
cap. 1. de Charitate quæst. 6. agit de
charitate & cupiditate, & ad articulum
38. Baji, *Omnis amor creaturae rationalis*,
&c. ait, *Articulus censuratus longe à nostra
sententia discrepare, quia non admittit medium inter vitiosam cu-
piditatem & charitatem, qua per Spiritum
Sanctum in corde diffusa Deus amatur,
quæ est justificans. Ita sumitur in
Tridentino sess. 6. cap. 7. & apud S. Aug.
serm. 163. alias 2. de Verbis Apostoli, &*

alibi frequenter. Porro inter hanc cha-
ritatem, scilicet habituales, seu justifi-
cantem, & vitiosam cupiditatem agno-
scimus amorem medium, scilicet charita-
tem late dictam, seu dilectionem Dei pro-
pter se, quæ etiam in peccatoribus repe-
ritur. Postquam hoc ex aliis damnatis
articulis demonstravit, ulterius ostendit
latere etiam in artic. 38. errorem ma-
ximum, si ita accipiatur de charitate,
& cupiditate actuali, ut quod ex chari-
tate non oritur, procedat ex cupiditate,
atque intrinsecus sit peccatum; Quia
Bajus, inquit, non agnovit medium in-
ter charitatem, & cupiditatem stricte
dictam, quæ est actus in se malus, & vi-
tiosus: porro nos officia quædam bona in-
ter charitatem, & istam cupiditatem me-
dia agnoscimus.

Benignus Sichrovsky, qui Theolo-
giam Scholasticam in lucem edidit anno
1720. qu. 3. de virtutibus art. 8. num.
127. agit de sensu propositionum Baji;
ac primo docet cum Cardinali Norisio,
quod Bajus admisit solum gratiam san-
ctificantem, quæ nequit stare cum pecca-
to: deinde num. 128. concedens Bajum
locutum fuisse de charitate actuali, ca-
tenus damnatum pronuntiat, quatenus
asseruit virtutum officia, quæ non refe-
runtur in Deum, produci à cupiditate,
& intrinsecus esse peccata. Videndus,
inquit, sensus Baji, & sensus Beatissimi
Patris Augustini. Bajus igitur asserit
lib. 2. de Virtut. Impiorum cap. 4. vir-
tutum officia, dum in Deum non referun-
tur, esse peccata, sive non recte à peccato
vindictari: & ideo ex omissione relationis
in Deum vitiari moraliter, & fieri in-
trinsece mala & peccata. At vero Bea-
tissimus P. lib. 4. contra Jul. cap. 3. ait,
officia, seu opera virtutum esse moraliter
bona ex objecto, & mala tantum ex fine,
quia scilicet non referuntur in ultimum
finem, in quo debent quiescere, &c. Re-
liquos laudabo disertat. 3. quantum
enim ad præsens pertinet institutum, ex-
ploratissimum esse reor, quod nostrum de
proscripto propositionum Baji & Ques-
nellii sensu judicium, peculiare non sit,
neque è cerebro productum nostro, sed
à viris gravissimis præmonstratum, ut
vidimus superioribus paragraphis, ab
Augustinensibus vero unanimiter rece-
ptum, probatumque, ut dictum est ha-
ctenus.

8.
Benigni Si-
chrovsky.
Tract. 6. pag.
159.